

ציון צמירי, העולם הזה

קביעות? לא לאשה!

אין מקום נחבט דן לנהגות קבועות. זוהי מדיניותה של דן שלא לאפשר לנהגות שכירות קביעות או תנאי עבודה משופרים יותר כפי שזוכים הגברים, הנהגים הקבועים" מישפטים אלה שמעה מרים פאשה מפיו של אלי היימן, שהוא מנהל כוח

מרים פאשה לוחמת על זכותה להיות נהגת אוטובוס קבועה ב"דן". אבל הקואופרטיב התחכם

"אני לא מכיר אותה אישית, אבל שמעתי מהחברה שעברו איתה בקו 18 שהמנהלים לא מתלהבים לתת קביעות לנהגות".
"אפילו קשעות הבוקר, כשיש לחץ רציני בקו 18, אתה תראה אותה תמיד רגועה ושקטה. הסבלנות שיש לה לנוסעים זה משהו מיוחד".
"היא נהגת מיקצועית, שלהרבה נהגים בחברה היה הרבה מה ללמוד ממך".

"אני קראתי בעיתון שפיתרו אותה וזה חבל, כי הם הפסידו עובדת מצויינת. את, אולי, בגלל זה שהרתיים לא הרגיי שו נוח לראות אשה על ההגה".
לא רק עליזה תמיר מההסתדרות לארבעה לציבה לצידה, ולא רק נהגים מיק ריים בקואופרטיב. "יוסי ביונטי ויוסי חבונה מוועד העובדים עומדים לצדי די" מספרת מרים.

מרים חוזרת שלוש שנים אחורה: "אני ומול חזון החלטנו להגיש תביעה משותפת נגד דן בעניין הפיטורין ואיי קבלת הקביעות".
"לא אשכח שדן פנתה אליי בהצעה, שאם אנטל את ההליכים המישפטיים שנקטתי, הם יחזירו אותי לעבודה. בת מימון ילדותית ובטיפשות עשיתי כי דיבריהם, והם החזירו אותי שוב, אך כנהגת שכירה. אלה היו רגעים של חולשה, שנבעו מרצוני להתרחק ממישפטים ומתיסכולות מישפטיים".
"השארתי את מול בודרה במאבק נגד החברה".

"אני זוכרת שלקראת סוף אותה שנה, באופן בלתי צפוי, פוטרו 30 נהגות שכירות בחברה. אלה היו פיטורין קור לקטיבים. אני כמעט בטוחה, כפי שרבים כמוני יודעים, שזה היה צעד נקמה בגלל תביעתה של מול".

עורך הדין בני כהן, שייצג את הנהגות המפוטרות, הצליח, לדבריו, דרך בית הדין לעבודה, לגרום לכך שהנהגות דן תבטל את הפיטורין והעובדות יוחזרו לעבודתן.
הוא המשיך לייצג את מול חזון בתביעתה, ורק כעבור שנה וחצי פסק בית הדין האזורי שמול חזון תחזור לעבודתה כנהגת קבועה.
עורך הדין כהן מסביר, כי סיפורה של מול חשוב מאוד למרים פאשה, מפני שהדובר בתקדים מישפטי.
"לא קיימת פסיקה רחבה בעניין (המשך בעמוד 35) **עודד רכטמן**"

למנוע מנהגות שכירות לקבל קביעות על ידיו שכירת רצף של עבודה".

"זה לא מגיע לה"

אבל גם את השיטה הנבזית מפעיל לים לפעמים ברשלנות: "מול חזון קיבלה פעם מיכתב פיטורין, כי כאשר באותו היום עצמו היא הודת ורה לעבודתה כנהגת שכירה. האם יש בריחה מוצלחת יותר מזו, שבאותה

נשים, שהוכשרו כנהגות ברכב ציבורי. דן היתה, לדבריה, אחד הגופים שהיה מעוניין בהפעלתו של הפרוייקט הזה, וכמיוחד קליטתן של כוגרות הקורס. מרים מיוצגת בתביעתה הנוכחית נגד הקואופרטיב על ידי עורך הדין בני כהן.

"התחלתי לעבוד כדן בתחילת 1981, אחרי שסיימתי את הקורס, מספרת מרים. "לאחר שעברתי את התקור פה שבה נהוג לקבל קביעות, התחלתי לגשש בעניין, וזה עלה לי במחיר של

נהגת פאשה עם בנותיה במיטבה התנהגות רגועה עם הנוסעים

שעה היא חתמה על מיסמכי הפיטורין ועל המיסמכים לקבלתה לעבודה? זאת הצגה שאינה מכויימת מספיק טוב, מכיוון שהבימאי לא המתין אפילו יום אחד בין פיטוריה של השחקנית ובין קבלתה לעבודה, צוחקת מרים.
תגובותיהם הספונטניות של נהגות דן, באחד הבקרים של השבוע האחרון: "זה לא מגיע לה. היא נהגת מעולה", "אפילו הנוסעים אהבו אותה מאוד, ועד היום הם שואלים אותי מתי היא עובדת".

מיכתב פיטורין שקיבלתי לפני שלוש שנים.
"מול חזון, חברתי לעבודה, היתה ר תיקה ממני כדן, ולה היו בעיות דומות לשלי. אני זוכרת שבתקופה שבה התחלתי לעבוד היא קיבלה מיכתב פיטורין רין והחזרה מייד למחרת יום הפיטורין לעבודתה כנהגת שכירה.
"לאחר שנה וחצי לערך היא שוב קיבלה מיכתב פיטורין, והחזרה לעבוד דה לאחר חודש ימים.
"יש פה שיטה מתוכננת של החברה

נהגת פאשה ופרקליט כהן לעמוד בכל הלחצים

ארם של אגף השכירים בקואופרטיב דן.
לדבריה, גם עליזה תמיר, שבראש המחלקה לעובדת השכירה בהסתדרות, שמעה דברים דומים מפיו של אלי היימן.

שיטת השבירה

מרים פאשה עברה שש שנים מכנהגת שכירה כדן. עד אשר קיבלה את מיכתב הפיטורין השני שלה. מרים, הגרה בחולון, היא מפרנסת שניה במישפחה בת חמש נפשות. כיום משמש בעלה כמנהל מחסן אלומות — מאפייה איזורית גדולה, לאחר שעי בר שנים כנהג מונית.

בנה, בן 18, מתגייס בקרוב לצה"ל. שתי בנותיה צעירות יותר: שגית בת 16 ורוחמה בת 10.
מרים עברה כספרית עצמאית בחור לון שנים רבות. אחרי שנתיים של "מנוחה בבית", כדבריה, היא עברה הסי בה מיקצועית ושימשה במשך שנה כי קלדנית בבנק.
את ההסבה המיקצועית השניה שלה עברה מרים בשנת 1979, בפרוייקט מל"ח (משק לשעת חירום), שהיו שותפים בו כמה גופים: מישרד ההיטחון, מישרד החברה ועוד.
באותה תקופה עברו את הקורס עוד

טוענת פאשה: "שנים רבות הממונים עליי היו מאוד מרוצים מתיפקודי כדן. כנהגת שעומדת בצורה טובה בכל הלחצים שגורמת העבודה. הם שיכחו את שלוותי והתנהגותי הרגועה עם קהל הנוסעים".
"הכל היה טוב ויפה עד אשר עברו 33 חודשים, שלאחריהם התחלתי לברר מה זכאותי לקביעות בעבודה. אלי היימן אמר לי שלאשה, לנהגת, לא מגיעות זכויות קבלת קביעות. הברורים הללו עלו לי ביוקר, וזו הסיבה שקיי בלתי מיכתב פיטורין.
"לפעמים אני לא מאמינה ולא מסוגלת לעכל שבמימני עדיין יש אפליה וחוסר שוויון כלפי נשים, רק בגלל היותן בני המין השני".
כתצהיר שמסרה עליזה תמיר, היא מאשרת את דבריו של היימן: "בעקבות פנייתן אלי של הנהגות השכירות בקואופרטיב דן לאחר שנודע להן כי הן עומדות על סף פיטורין, שוחחתי טלפונית עם מר היימן, מנהל כחיאום

ציון צמירי, העולם הזה